

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-05-12
Besvaras senast
2025-06-02

Till statsrådet Erik Slottnér (KD)

2024/25:658 Motverkande av fusk i välfärden med hjälp av AI

Ekobrottsmyndigheten pekar på hur kriminella ökar sitt fokus på välfärdsbrottlighet. Den typen av kriminalitet undergräver välfärdsstaten, fräter på tilliten och utgör en inkomstkälla för organiserad brottslighet. Åtta av tio svenskar anser att välfärdsbrottsligheten är ett stort samhällsproblem och att kommuner, regioner och myndigheter gör för lite för att förebygga och upptäcka välfärdsbrott. I dag är myndigheternas möjlighet att dela information med varandra begränsad, vilket gör det lättare för kriminella att få felaktiga utbetalningar som de inte har rätt till.

Både den tidigare och den nuvarande regeringen har vidtagit olika åtgärder för att bekämpa välfärdsbrottslighet, bland annat genom att inrätta Utbetalningsmyndigheten och styra myndigheters uppdrag tydligare. Även privata aktörer och enskilda individer har visat att det är möjligt att identifiera välfärdsbrott och annan kriminalitet med hjälp av AI-verktyg. Ett exempel är en teknikentreprenör, som med hjälp av AI-verktyg granskat offentlig upphandling i kommuner och myndigheter. Han har kunnat avslöja till exempel att myndigheter delat ut bidrag med bristande kontroll, att vissa kommuner har betalat för pappersannonser utan värde och att flera fall av slösaktiga och kostnadsdrivande upphandlingar har genomförts också med kriminella kopplingar.

AI har kapaciteten att analysera och identifiera fusk, felaktigheter och oegentligheter av en annars nästintill oöverskådlig mängd data. Privata aktörer har redan visat att det kan vara ett väldigt effektivt sätt att identifiera privatpersoner eller företag som bedriver välfärdsbrott och annat fusk. En förutsättning för att arbetet mot välfärdsbrott ska bli framgångsrikt är att hinder rivs och att ny teknologi används systematiskt, hos myndigheterna, och inte i första hand av engagerade privatpersoner.

Därför vill jag fråga statsrådet Erik Slottnér:

Har statsrådet tagit initiativ till en analys för att undersöka varför privatpersoner lyckas identifiera uppenbara exempel på fusk och brottslighet medan de statliga myndigheterna inte gjort det?

.....

Mikael Damberg (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann